

«Սյուր դժվար է ասել, թե
խնակական առումով
որքան ներդրումներ կի-
նեն, բայց համաժողովը դրական
նշանակություն մեր Երկրի Տնտեսու-
թյան համար, անուուչ, կունենա»,
Երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսի
ժամանակ Դայաստանին նվիրված
ներդրումների նյույորֆյան խորհր-
դաժողովի արդյունների մասին
խոսելիս այսովուհի գնահատական
և զերծ արդյունաբերության եւ ա-
ռեւտրի նախարար Կարեն Նըմարի-
սյանը: Նրա կարծիքով, նախ եւ ա-
ռաջ արդյուններ կարեի է ակնկա-

Եղոյնրժան համածնղով արդյունաբերության և առեւտիկ նախարարի մատուցմամբ

Հայաստանի ներկայացուցիչները:
Նողատակն այն էր, որ առաջա
ներդնողը գալով Հայաստան մհած
անակնկալների չհանդիրի: Խորհր-
դաժողովի մասնակիցներին ներ-
կայացվում էր նաև այն աշխա-
տանքը, որը տարվում էր կառավա-
րության կողմից այդ երեսութեանը՝
վերացնելու համար: Կոնկրետ նման
աշխատանք կատարող մարմին նո-
վել է զործարարության աջակցու-
թյան խորհուրդը Վաշարեսի գլ-
խավորությամբ: Մեկ այլ հարցի
դատախանելով Կարեն ճշմարի-
սյանը հայտնեց, որ «Պեօնո Ոհկա-
րի» ներկայացուցիչ ելույթն ան-
զան դրական էր, որտեղ նովում էր
եղած խոչընդոտների առկայու-
թյան եւ դրանց հաղթահարման
մասին:

Ասուլիսի ընթացքում արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար ներկայացրեց մի խանի խուռակ ներդրումային ծրագրեր, որոնք հետաքրքրություն են առաջացրել։ Այսպես՝ 120-140 մլն դոլար է գնահատվում «Մանես եւ Վալեբսի» ծրագիրը, որին իր մասնակցության շուրջ բանակցություններ է սկսել կանադահայ գործարար Անդրե Նազարյանը՝ էներգետիկայի նախարար Կարեն

մոլիբդենի եւ ոսկու ղաւարներով
հարուս լինելու փաստը, խանզի
նախկինում նրանք գործ են ունե-
ցել միասնական ԽՍՀՄ-ի հետ: Ինչ
վերաբերում է ծրագրին, աղա այն
արձանագրում է, որ այս ոլորտն ար-
դեն զարգանում է եւ լավ առաջա-
ռութիւն: Կարող է արագ զարգանալ, ե-
թե լինեն արդյունավետ սեփակա-
նացնորհում եւ լուրջ ներդրումներ:
Դիմնական խնդիրն այստեղ այն է,
որ հանքանյութի վեցնամսակումը
որքան հնարավոր է արագ կատար-
վի երկիր ներսում մոլիբդենի առու-
մով մինչ ֆերոմոլիբդենի ստացու-
մը, դղնձի առումով մինչեւ կարե-
լի եւ այլ արտադրատեսակների ար-
տարրությունը:

Անդրադասնալով զբոսաշրջությանը, Կարեն ճշմարիչյանը խնդրեց չկենտրոնանալ թվերի վրա եւ հարց սկզբ թե «եթե 100 հազար զբոսաշրջիկ չինի, այլ, ասենք, 91 հազար լինի՝ վա՞ս է: Եթե անցյալու այդ թիվը 45 հազար է, առաջապահ դրա կրկնակի ավելացումն անզամ կարելի է լավ ցուցանի՛ համարել»:

Որոշակի հետաքրքրություն է ներկայացնում այն հարցը, թե արդյոյն ներդրումները չեն դայմանավորվում դարաբառյան հակամարտության կարգավորման անհրաժեշտությամբ։ Այդ առնչությամբ նախարարը հայտնեց, որ համաժողովում միայն մեկ ելույթ է եղել դարաբառյան խնդրին նվիրված։ Դա Մինսկի խմբի համանախազահ, ԱՄՆ ներկայացուցիչ Քերի Բավանոյի ելույթն է, որը մոտավորապես հանգում է հետեւյալին Հայաստանի սնտեսությունը զարգանում է, որն ավելի երաշխավորված եւ հարատել կլինի, եթե տարածաշրջանում կայուն խաղաղություն հաստավի։ Մյուս ելույթներն ավելի առարկայական են եւ գործնական։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Բնադրականական խնդիրները մեր ԶԼՄ-ներում անտեսված են

ջակցությամբ իրականացվող այս ծրագիրը նոյատակ ունի դարձել լրագրողների մասնագիտական դաշտասվածության մակարդակը բնադրահետանական խնդիրներ լուսաբանելիս: Սոցիոլոգիական հարցումներ անցկացվել են նաև ոլորտին առնչվող դետական դաշտույաների, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների ցրանակներում, որտեղ եւս արդյուններն ըստ Ա. Աղիբեկյանի, միխթարական չեն: Իսկ բանի որ «զարգացած երկրների հաշվարկով Հայաստանը էկոլոգիալիս վասնգված տարածք է», ծրագրի հեղինակները կոչում են լրագրողներին առավել մասնագիտական եւ ակտիվ մուտքում գուցաբերել բնադրահատանական խնդիրներին:

Ծրագրի հեղինակները նախատեսում են «Էկոլոգիական հայաց շակա միջավայրին» վերնագրով փաստավավերագրական ֆիլմ նկարահանել, նաեւ բնադրահողան մանն առնչվող բոլոր այսանների կազմակերպությունների մասնակցությամբ բանավեճ կազմակերպելու ընդունության խնդիրներում հասարակությանը կրթելու, օգնաժամային որոբեմները վեր հանելու համակարգված գործելակերտ մշակելու:

Այսուհանդերձ ասուլիսում այդ
տես էլ հայսնի չղարծավ, թե դա
րոնայի Աղիբեկյանն ու Խոկան
դարյանը այդ Ե՞րբ են մասնա
գիտացել էկոլոգիական ոլորտի
խնդիրներում:

Հակոբ Բաղմանյանն ազատվել է
տաճանակրությունից
և վերադարձել Ստեփանակերս

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 16 ՄԱՅԻՆ, ԱՐՄԵՆԻԱ
ՈՂ Չիւայի մարզի Օլովյաննայա ա-
վանի խստացված ուժինի կալանա-
վայրում տասնամյա տաժանակրու-
թյունից հետո վաղաժամկետ ազա-
արձակվել եւ օրեր հայրենի Ստեփա-
նակերտ է Վերադարձել Արցախյա-
ազգային-ազատագրական դայլար-
առաջամարտիկներից մեկը՝ Հակո-
Բաղմանյանը:

բեջանի իշխանությունների կողմից,
միայն 1991-ի մայիսի առաջին կե-
սում բռնի տեղահանվել, հայրափ-
փել էին ԼՂԻՄ-ի եւ Յուսիսային Ար-
ցախի 26 գյուղեր՝ Դադրութի, Շահու-
մյանի շրջաններում եւ Գետաշենի ու
Բերդածորի Ենքաշշրջաններում՝ ընդ-
հանուր առմամբ, ավելի քան 20 հա-
զար բնակչությամբ, հարյուրավոր հայ
տղամարդիկ Խվել էին աղրթեջանա-
կան տաճանապարհեր ու Ենքարկվել
անմարդկային կտանքների, որոնց
չոփմանալով, Երանցից շատերը կնել
են իրենց մահկանացուն:

«Տասնամյա հարկադիր ընդմիջումից հետո ղատրաս եմ նորից անդամագրվել իմ ժողովրդի ազնիվ դայլարին եւ ուժերս ներածին չափ նղաստել նրա իդերի իրականացմանը», ասաց Յ. Բաղմանյանը:

Իսկ կրտսեր եղբայրը՝ Սամվելը, տակավին շարունակում է տաժանակրությունը եւ, Դակորի տեղեկատվությամբ, ներկայումս գտնվում է ՈՂՎԱԴԻՄԻՐԻ մարզի կալանավայրերից մեկում:

Մեր Սարգսյանը ընդունեց բարնաուիհի Բռնվին

Մայիսի 16-ին ՀՀ ղաւումանության նախարար Սերգեյ Արզուանը ընդունել է Սեծ Բրիտանիայի եւ Ֆրանսիային հոլանդիայի Միացյալ Թագավորության Լորդերի ղալաքի փոխխոսնակ քարոնութիւն թերուայն թուսի զիշավորած ղավիրակությանը, որին ուղեկցում էր գրող-հրադարակախոս Զորի Բալայանը: Քարոնութիւնը թուսը ծանոքացրել է Արցախ կատարած իր հերքական այցի մանրամասներին: Հանդիդան ժամանակ ննարկվել են Հայաստանում բրիտանությունը որպես ղետական կրոն հոլանդիան 1700-ամյակին նվիրված տնակատարությունների եւ տարածաշրջանային անվտանգության հարցեր:

ՀՀ ՊՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԱՐՈՂՎՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Մերժ Սարգսյան. «Այս, եղել են
տարածվութ, որոնք մենք գրավել ենք»

Ulysses to 1

Սարգսյանի հայտարարությունը թերեւս այն էր, ինչ կարող է ասել, սակայն չասաց հանրապետության նախագահը: Եվ ընդհանրապես տարածվեց գրավված համարելն այլ մեկնաբանությամբ հենց այն էր, ինչ նկատի ուներ Օսկանյանը եւ ինչը չէր կարողանում համոզել բաղաբական ուժերին եւ հասարակությանը: Դրա վառ աղացույցն էր, որ Սարգսյանին հարցն անմիջապես ուղղվեց Մյասնիկ Մալխասյանի՝ Օսկանյանին հղված նույնաբովանդակ հարցից հետո, որին, սակայն, արտգործնախարարը մեզ արդեն ծանոր դատասխանը տվեց. «Վստահեցնում եմ, ես նղատակ չեմ ունեցել օգտագործել այդ բառն այն իմաստով, որով դուք եք հասկացել: Ես դա օգտագործել եմ զրադեցրած իմաստով, իհարկե, կարող է հենց այդ բառին էլ դեմ լինել: Դամենայն դեպք, ես դա համարում եմ սայրախում, բայց ոչ թե այն դատասխով, որ բառն եմ օգտագործել, այլ դա սայրախում էր այն իմաստով, որ ես չեմ հաւաքարկել, որ այդ բառն իսկապես ունի բացասական իմաստ, որը հասկացվեց ծեր բոլորի կողմից: Ես դեմք է լավ իմանայի, որ բառն այլ իմաստ ունի»:

Բոլորին հայտնի չյինեն, ինչ ես ասեմ՝ սիսակ է հասկացվելու, որովհետեւ ընդհանուր դատկերն այս դահին հստակ չեն: Եթե դուք չգիտե՞ք Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակն ինչ է լինելու, մյուս էլեմենտները, ինչ որ ես ասեմ՝ չեն հասկացվելու: Սղասենք մինչեւ ժնեւյան հանդիդում, հույս ունենանք, որ այնտեղ իրոք կսանանք մի փաստաթուղթ, որի ուրաց նախնական համաձայնություն կլինի, կբերենք այստեղ՝ լայն ննարկման»:

Աժ բաղաբական ուժերի հայտարարության մեջ հստակ նշվում էր, թե «մեզ համար արցախյան իիմնախնդրի կարգավորման ընդունելի սկզբունքներն են. Դայաստանի հետ Լեռնային Ղարաբաղի միավորումը կամ նրա անկախ կարգավիճակի միջազգային հաստատումը: ԼՂՀ իշխանությունների մասնակցությունը կարգավորման վերջնական տարբերակի մշակմանը»: Դեսարքեական է, որ արտգործնախարարը դեռևս անորոշ է համարում Ղարաբաղի կարգավիճակը, այն դեղինում, եթե բաղաբական ուժերը հայտարարությամբ հստակ կողմնորոշում են բանակցությունների արդյունքը:

Սակայն գլորալ իմաստով հարցականներն առաջացան ոչ թէ կոնկրետ հենց օգտագործած բառի առումով, այլ այն ենթասեսի, որը դարունակում է «օկուղացված» բառը: Այսինքն եթե տարածներն օկուղացված են, առա դեմք է եւ տրվեն, եւ, ուրեմն, ինչորեւ ընկալվեց, Դայաս-
ժական համար առաջարկ է առաջարկ:

տանի իշխանությունները տանում են դարտվողական խաղախանություն։ Դիւցնենք նույն բովանդակությունն ունեց մասնավորապես ՍԻՄ հայտարարությունը, որտեղ կոնկրետ խոսվում էր 6 երգանները Վերադարձնելու մասին։ Սակայն, ինչողևս հայտնի է եւ ինչողևս նախազահն ու արտգործնախարար հաստատեցին, դարարացյան կարգավորման խնդիրը փարերային լուծման ընթացքում է, այսինքն բոլոր հարցերը դիտարկվում են ընդհանուր, միմյանց շաղկադրված տարբերակով։ Կարդան Օսկանյանը չցանկանալով Աժ բաց նիստում (հարցութառախանի ընթացքում) մանրամասներ հաղորդել, նետ միայն ուշագամ, թերեւս միան միա- խաղախանության ոլորտում։ Թերեւս հասկանալով, թե ուր է տանում հարցադրման ենթատեսած, ՍԵՐԺ Սարգսյանը դարձյալ հանդես եկավ հստակ, կոնկրետ տեսակետով։ «Կարծում եմ, բանակցությունների ընթացքը մեզ համար էական չղիփի լինի։ Մեզ համար էական դեմք է լինի բանակցությունների արդյունքը։ Դանրադետության նախազահը հօջակել է երեք սկզբունք, եւ այդ սկզբունքները մեզ համար եւ կոնկրետ ինձ համար ընդունելի են։ Այս սկզբունքներից դուրս լուծումներն ընդունելի չեն։ Չի կարելի 13 տարիների դայլարի արդյունքը երկու-երեք օրում կորցնել։ Այս դիրքորոշումն ինձ համար որոշիլ է լինելու»։

